

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства фінансів України
«Про внесення змін до форми довідки про подану декларацію про майновий
стан і доходи (про сплату або відсутність податкових зобов'язань)
та Порядку оформлення і видачі довідки про подану декларацію
про майновий стан і доходи (про сплату або відсутність
податкових зобов'язань)»

1. Мета

Метою підготовки проєкту наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження змін до форми довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату або відсутність податкових зобов'язань) та Порядку оформлення і видачі довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату або відсутність податкових зобов'язань)» (далі – проєкт наказу) є узгодження Порядку оформлення і видачі довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату або відсутність податкових зобов'язань), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13.06.2017 № 568, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.07.2017 за № 839/30707 (далі – Порядок), із нормами Податкового кодексу України (далі – Кодекс), Закону України від 16.01.2020 № 466 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (далі – Закон № 466) та інших нормативно-правових актів.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Законом № 466 внесено зміни до Кодексу, зокрема розділ I Кодексу доповнено статтею 39² «Контрольовані іноземні компанії».

У чинній редакції статті 39² Кодексу встановлено, що контрольованою іноземною компанією визнається будь-яка юридична особа, зареєстрована в іноземній державі або території, яка визнається такою, що знаходиться під контролем фізичної особи – резидента України або юридичної особи – резидента України відповідно до правил, визначених Кодексом (підпункт 39².1.1 пункту 39².1 статті 39² Кодексу).

Відповідно до підпункту 39².1.2 пункту 39².1 статті 39² Кодексу контролюючою особою є фізична особа або юридична особа – резидент України, яка є прямим або опосередкованим власником (контролером) контрольованої іноземної компанії (далі – КІК).

Зокрема, іноземна компанія визнається КІК, якщо фізична особа – резидент України або юридична особа – резидент України (далі – контролююча особа):

а) володіє часткою в іноземній юридичній особі в розмірі більше ніж 50 відсотків, або

б) володіє часткою в іноземній юридичній особі у розмірі більше ніж 10 відсотків за умови, що декілька фізичних осіб – резидентів України

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC00304000000D72D2C004924E500](#)

Підписувач [Ермоличев Роман Володимирович](#)

Дійсний з [11.06.2025 10:16:30](#) по [09.06.2027 10:16:30](#)

Міністерство фінансів України

11220-10-62/27598 від 26.09.2025

та/або юридичних осіб – резидентів України володіють частками в іноземній юридичній особі, розмір яких разом становить 50 і більше відсотків, або

в) окремо або разом з іншими резидентами України – пов'язаними особами здійснює фактичний контроль над іноземною юридичною особою.

Відповідно до підпункту 39².5.5 пункту 39².5 статті 39² розділу I Кодексу фізична особа – резидент України зобов'язана повідомляти контролюючий орган про:

кожне безпосереднє або опосередковане набуття частки в іноземній юридичній особі або початок здійснення фактичного контролю над іноземною юридичною особою, що призводить до визнання такої фізичної (юридичної) особи контролюючою особою відповідно до вимог цієї статті;

заснування, створення або набуття майнових прав на частку в активах, доходах чи прибутку утворення без статусу юридичної особи;

кожне відчуження частки в іноземній юридичній особі або припинення здійснення фактичного контролю над іноземною юридичною особою, що призводить до втрати визнання такої фізичної (юридичної) особи контролюючою особою відповідно до вимог цієї статті;

ліквідацію або відчуження майнових прав на частку в активах, доходах чи прибутку утворення без статусу юридичної особи.

Повідомлення надсилають до контролюючого органу протягом 60 днів із дня такого набуття (початку здійснення фактичного контролю) або відчуження (припинення фактичного контролю).

Форма та порядок надсилання до контролюючого органу Повідомлення про набуття (початок здійснення фактичного контролю) або відчуження частки (припинення фактичного контролю) резидентом в іноземній юридичній особі або майнових прав на частку в активах, доходах чи прибутку утворення без статусу юридичної особи (далі – Повідомлення), затверджені наказом Міністерства фінансів України від 22.09.2021 № 512, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.11.2021 за № 1525/37147.

Водночас у підпункті 39².2.1 пункту 39².2 статті 39² Кодексу визначено, що платником податку щодо прибутку контрольованої іноземної компанії є контролююча особа.

Відповідно до підпункту 39².2.2 пункту 39².2 статті 39² Кодексу об'єктом оподаткування для податку на доходи фізичних осіб (податку на прибуток підприємств) контролюючої особи є частина скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії, пропорційна частці, якою володіє або яку контролює така фізична (юридична) особа на останній день відповідного звітного періоду, щодо якого розраховується скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії, що обчислюється відповідно до правил, визначених у статті 39² Кодексу. Зазначена частина прибутку контрольованої іноземної компанії, зокрема, включається до складу загального річного оподаткованого доходу контролюючої особи в порядку, визначеному в пункті 170.13 статті 170 Кодексу.

Контролююча особа самостійно здійснює розрахунок скоригованого прибутку кожної контрольованої іноземної компанії на підставі фінансової звітності контрольованої іноземної компанії із застосуванням особливостей, встановлених у підпункті 39².3.2 пункту 39².3, та визначає частку скоригованого прибутку, що підлягає оподаткуванню в Україні, пропорційно частці у цій контрольованій іноземній компанії, якою вона володіє.

Водночас у підпункті 39².5.2 пункту 39².5 статті 39² розділу I Кодексу передбачено, що контролюючі особи зобов'язані подавати Звіт про контрольовані іноземні компанії до контролюючого органу одночасно з поданням річної декларації про майновий стан і доходи або податкової декларації з податку на прибуток підприємств за відповідний календарний рік засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів України від 22.05.2003 № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» та від 05.10.2017 № 2155-VIII «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги».

До Звіту про контрольовані іноземні компанії в обов'язковому порядку додають завірені належним чином копії фінансової звітності контрольованої іноземної компанії, що підтверджують розмір прибутку контрольованої іноземної компанії за звітний (податковий) рік.

Форма Декларації про майновий стан і доходи (далі – Декларація) та Інструкція щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи (далі – Інструкція) затверджені наказом Міністерства фінансів України від 02.10.2015 № 859.

Відповідно до пункту 2 розділу II «Порядок оформлення декларації» Інструкції додатки є складовою декларації і без декларації не є дійсними.

Для фізичних осіб – контролерів контрольованих іноземних компаній формою декларації передбачено заповнення окремого додатка КІК «Розрахунок податкових зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб та військового збору, визначених з частини прибутку контрольованої іноземної компанії».

Додаток КІК заповнюють окремо за кожною контрольованою іноземною компанією. Податкові зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб та військового збору, що підлягають сплаті з прибутку контрольованої іноземної компанії, розраховують відповідно до положень статті 39² розділу I Кодексу і пунктів 170.13, 170.13¹ статті 170 розділу IV Кодексу.

Отже, з огляду на зазначене, у фізичної особи – резидента України, яка відповідає критеріям визначення її контролюючою особою згідно з вимогами статті 39² Кодексу, виникає обов'язок щодо подання до контролюючого органу Повідомлення, Звіту про КІК разом із копіями фінансової звітності КІК та декларацією з додатком КІК до неї.

Відповідно до пункту 120.7 статті 120 розділу II Кодексу неподання, несвоєчасне подання контролюючою особою звіту про контрольовані іноземні компанії, невідображення контролюючою особою у звіті про контрольовані іноземні компанії відомостей щодо наявних контрольованих іноземних компаній

та/або невідображення інформації, визначеної у підпунктах «г»–«з» підпункту 39².5.3 пункту 39².5 статті 39² Кодексу, щодо наявних контрольованих іноземних компаній, неповідомлення контролюючою особою контролюючого органу про набуття частки в іноземній юридичній особі, утворенні без статусу юридичної особи, або про початок здійснення фактичного контролю за іноземною юридичною особою, або про відчуження частки в іноземній юридичній особі, або про припинення здійснення фактичного контролю над іноземною юридичною особою у строки, передбачені у підпункті 39².5.5 пункту 39².5 статті 39² Кодексу, тягне за собою накладення штрафу.

З огляду на це, контролюючий орган після надходження податкової декларації платника податків та заяви про видачу Довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату або про відсутність податкових зобов'язань) за формою, наведеною в додатку до Порядку (далі – Довідка), зобов'язаний також перевірити подання таким платником податків звітності та/або документів (повідомлень), передбачених у статті 39² розділу I Кодексу.

У разі встановлення фактів неподання платником податків звітності та/або документів (повідомлень), передбачених у статті 39² розділу I Кодексу, для платників податку – резидентів, які виїжджають за кордон на постійне місце проживання, контролюючий орган має право відмовити такому платнику податків у наданні Довідки, оскільки останній не виконав своїх зобов'язань, визначених у статті 39² розділу I та пункті 170.13 статті 170 розділу IV Кодексу.

З огляду на зазначене, виникає потреба у внесенні відповідних змін до Порядку, зокрема, в частині розширення переліку інформації, яку контролюючий орган зобов'язаний перевірити після надходження податкової декларації платника податків та заяви про видачу Довідки за формою, наведеною в додатку до Порядку.

Крім того, уточнення в заяві даних щодо форми надання Довідки (в електронному вигляді або на паперових носіях) спрощує процедуру видачі Довідки.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом наказу передбачено:

а) внести зміну до форми Довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи, виклавши примітку «*» в новій редакції;

б) внести зміни до Порядку оформлення і видачі довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату або відсутність податкових зобов'язань), виклавши пункт 6 у новій редакції;

в) внести зміни до Додатка «ЗАЯВА» до Порядку оформлення і видачі довідки про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату або відсутність податкових зобов'язань) виклавши Додаток у новій редакції.

4. Правові аспекти

Проект наказу розроблено відповідно до норм Кодексу, Закону № 466, Положення про Державну податкову службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227, Регламенту Державної податкової служби України, затвердженого наказом Державної податкової служби України від 26.06.2019 № 6, підпункту 5 пункту 4 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття та реалізація положень проекту наказу не потребуватиме жодних додаткових матеріальних чи будь-яких інших витрат із державного або місцевих бюджетів України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу не потребує проведення консультації із заінтересованими сторонами.

Проект наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю та не потребує зазначення позицій відповідних заінтересованих сторін: уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Уповноваженого Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови, всеукраїнських громадських організацій, їх спілок.

Проект наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує зазначення позиції Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проект наказу потребує погодження з Міністерством цифрової трансформації України, Державною податковою службою України, Державною регуляторною службою України.

Проект наказу потребує державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта немає положень, що стосуються: зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення

рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією; створюють підстави для дискримінації.

У проєкті наказу немає положень, що містять ознаки дискримінації. Громадської антидискримінаційної експертизи не проводилося. У проєкті наказу немає правил і процедур, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією.

Проєкт наказу не потребує проведення громадської антикорупційної, громадської гендерно-правової експертиз.

Проєкт наказу не потребує проведення Національним агентством з питань запобігання корупції антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Прийняття акта забезпечить його узгодження із нормами чинного законодавства.

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

В. о. Міністра фінансів України

Роман ЄРМОЛИЧЕВ

_____ 2025 р.